

Jähennem ýa-da weýran edilen tebigat

Category: Kitapcy

написано kitapcy | 24 января, 2025

Jähennem ýa-da weýran edilen tebigat JÄHENNEM ÝA-DA WEÝRAN EDILEN TEBIGAT

Ösümlik örtüginden doly mahrum edilip, takyr meýdana öwrülen ýer ýüzi mukaddes ýazgylardaky jähennemiň hutma-hut özüdir.

Ýagny, mukaddes ýazgylaryň agzaýan jähenneminiň bir manysy weýran edilip ýaşap bolmaz ýaly dereje getirilen ýer togalagydyr ýa-da tebigatdyr.

Onsoňam **jennet** diýmegin özü-de suwlar bilen doly ýer bölegi diýmekdir. Ine, şol jennete mynasyp bolup bilmeýän adamzadyň şu manyda teswirlenen dowzaha gapgaryljakdygy gümansyzdyr.

Nähili täsin: kyýamatdan söz açýan bir aýatda bu geñsi ýagdaýdan «**ýer ýüzüniň başga bir ýer ýüzüne öwrülmegi**» hökmünde söz açylýar («Ybraýym» süresiniň 48-nji aýaty). Onuň yzyndaky aýatlarda bolsa, jähenemme mynasyplaryň başyna injek külpetler beýan edilýär.

Hasap günü hasaplaşyk gutaryp, ýağşylar bilen ýamanlar aýyl-saýyl edilenden soň nämeleriň boljakdygyny aýdýan aýatlaram ybrat alarlyklydyr. Bu aýatlarda ýağşylar jennete girensoň şu dogany okajakdygy aýdylýar:

«Allaha hamdy-senalar bolsun, bize beren wadasyny ýerine saldy, bizi ýer ýüzüne mirasgär etdi. Ynha, jennetden islän

**ýerimizde oturýarys. İşläp, gymmatlyk döredenlere berilýän
baha nähili gowy eken!»** («Zümer» süresiniň 74-nji aýaty)

Bu aýat jennetiň «başga bir görnüşe giren ýer ýüzünde» guruljakdygyny we jennete girmegiňem esasynda Allanyň bagş eden «ýer ýüzüne mirasdarlykdygyny» görkezýän ýaly.

Sazlaşygy bozmagyň jezasynyň jähennemdigi Kuranyň öwran-öwran ýaňzydýan pikirleriniň biridir.

Jähennem tebigy sazlaşygy bozýan pälazanlaryň dykyljak ýeri ýa-da zeminidir.

• **Jähennem näme?**

Jähennem (dowzah) jennetiň antonimidir.

Jennet – salkyn saýaly, bol suwly, tebigy ir-iýmişlerden doly ýer, jähennem bolsa munuň doly çepbesidir. Ýagny, jähennem garaört bolan ýerler, doñduryjy aňzak ýa-da ýakyp-ýandyryjy gyzgynlyk, iýenleriň içini ýyrtyp taşlaýan ýigrenji, ýabany, zäherli iýmitleriň mekanydyr.

Jähennem ilkibaşa jennet edilip ýaradylan zeminiň sazlaşygy bozulandan soň bolup geçýän katastrofalar dünýäsiniň hutma-hut özüdir. Tebigy sazlaşygyň bozulmagy dünýämizi jähenneme öwürýär.

Jähennem hem edil jennet ýaly iki düýpli manyny aňladýar:

1. Soňsuzlyk (ölümden soňky, ahyret) jezasy.
2. Tebigy arassalyk, gözelligini we bereketini ýitiren, haosy we betbagtlygy getiren ýasaýyş-durmuş meýdany.

Ösümlik örtüğinden doly mahrum edilip, takyr meýdana öwrülen ýer ýüzi mukaddes ýazgylardaky dowzahyň hutma-hut özüdir.

Ine, şol jennete mynasyp bolup bilmeýän adamzadyň şu manyda teswirlenen jähenneme gapgaryljakdygy gümansyzdır.

Ýaşar NURY ÖZTÜRK.

30.04.2018 ý.